SPEIDEREN

MEDLEMSBLAD FOR NORGES SPEIDERFORBUND #2.2013

NYHET
Speideren har fornyet seg!

6
10

Børre og Ulrikke:

BYGGER HYTTE I SKOGEN

Børre, Ulrikke og Jump har det moro med hammer og spiker når de får lov til å bruke gamle materialrester til å bygge hytte.

TEMA: HÅNDVERK

Bli inspirert av tipsene i bladet og prøv deg som håndverker!

Bygg en båt

Prøv deg som håndverker og bygg en båt av treplanker. Hvem seiler lengst?

Speideren

Vi har spurt speiderne hva de vil lese mer om i medlemsbladet.

Landsleir

I sommer er det landsleir i Stavanger, og der skal det skje mye spennende!

INNHOLD

Speideren 6-10 #2.2013

FREMTIDENS FLAGG • SIDE 11

TEMA: HÅNDVERKER • SIDE 13

GÅTER OG VITSER • SIDE 25

BLI EKSPERT PÅ TRÆR • SIDE 20

TA MERKET «GARTNER» • SIDE 22

LEK: LYTTENDE ULV • SIDE 23

ER DU EN HÅNDVERKER? • SIDE 16

BYGG DIN EGEN BÅT • SIDE 14

NYHET SMÅ OG STORE NYHETER

AKTIVITETSTIPS

FORDYPNING

LEDER

Innhold rettet mot DEG!

Jeg heter **Ragnhild Langeland** og er redaktør for Speideren.

Har du sett at Speideren du holder er litt annerledes enn tidligere? Vi har nemlig fornyet bladet! Nå får ikke alle medlemmene samme blad, men hver aldersgruppe får hvert sitt blad. Målet vårt er at du skal få et innhold som er mer rettet mot deg og speidere på din alder. Det betyr kanskje ikke at du synes alt er like interessant, men tanken er at sakene og tipsene er skrevet med tanke på deg som skal lese dem.

For å finne ut hva du og andre på din alder vil lese om i Speideren, har vi besøkt noen speidergrupper for å høre hva de mener om bladet. Hva liker de å lese? Hva synes de er kjedelig? Hva vil de ha mer av i bladet? Vi skulle gjerne ha snakket med alle speiderne i hele organisasjonen, men selv om vi bare har spurt noen få speidergrupper, så mener vi at vi vet litt mer om hvordan du vil ha bladet.

Du kan lese mer om hva speiderne har tipset om på side 4-5. Noe av det de ønsket seg mer av er for eksempel aktivitetstips, matoppskrifter, tegneserier og intervju med speidere på deres egen alder. Er du enig med dem? Eller er det noe du savner? Jeg vil gjerne høre hva DU mener om bladet og hva du vil ha mer av. Send en e-post til rl@speiding.no hvis du vil gi oss som lager bladet en tilbakemelding.

Vi fortsetter å ha et tema for hvert nummer av Speideren, og i dette bladet er temaet **HÅNDVERKER**. Jeg håper at bladet faller i smak, og at du finner saker du har lyst å lese og aktiviteter du har lyst å gjøre.

God lesning!

Speiderhilsen
Ragnhild Langeland
ansvarlig redaktør

Norges speiderforbund

Besøksadresse:
St. Olavsgate 25, 0166 Oslo
Postadresse:
Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no
www.speiding.no

Ansvarlig redaktør:
Ragnhild Langeland
Design: Løwehjerte design AS
Trykk: Eco Print
Opplag: 4 700
Forsidefoto: Lise Larsen Kjelstrup
Redaksjonen avsluttet: 08.05.2013
Generalsekretær: Jens Morsø
Speidersjef: Knut Slettebak
Bidragsytere:
Christopher Dambakk og Lise Larsen Kjelstrup.

Redaksjonsråd:
Silje Høysæter (silje.hoysaeter@speiding.no)
Carl-Frederic Salicath (carl_frederic@hotmail.com)
Lars Volden (voldenjr@gmail.com)
Alexander Vestrum (vestrum@gmail.com)
Espen Willersrud (espen@willersrud.no)
Karoline Tetzlaff B. Hauge (karoline2506@hotmail.com)
Ina Storteig (ina_cs1@hotmail.com)
Ragnhild Langeland (ragnhild.langeland@speiding.no)

Miljøfyrtårn®

Forbundskontoret til Norges speiderforbund er sertifisert som et miljøfyrtårn.

SMÅNYTT

Korte nyheter om store speiderhendelser. Har du gjort noe morsomt, tips oss på rl@speiding.no

NYHET

Tekst: Alexander Vestrum og Ragnhild Langeland

KATE PÅ SPEIDERKURS I SNØVÆRET

Snøen stoppet ikke hertuginne Catherine av Cambridge fra å bli med på speiderkurs ved innsjøen Windermere i mars, ei heller at hun er gravid. Dette var Kates første deltakelse på et av kursene til det britiske speiderforbundet, etter at hun meldte seg til frivillig tjeneste for speiderne i januar i fjor. Kurset omfattet blant annet båltenning og matlaging på åpen ild.

– Hertuginnen har et utrolig travelt liv. Men helt siden hun ble med i speideren, har hun bidratt med fantastisk frivillig arbeid og har engasjert seg i den lokale gruppa, forteller speider-sjef Bear Grylls.

Foto: UK Scout Association

SOV UTE I SNØEN

Speiderne i Rjukan speidergruppe var på fjelltur første helga i mars og da sov de ute i snøen.

– Vi bygde to igloer og en snøhytte, og inni dem lå vi lunt og fint mens vinden ulte utenfor. Føyka pisket godt i ansiktet når vi bygde hulene, så det var nok den tøffeste delen, forteller speiderleder Jørgen Sando. Selv om det ble en røff tur fra fredag til søndag, så var humøret tipp-topp hele tiden.

– Men da vi var fremme var det lov å være sliten, sier Jørgen.

Foto: Jørgen Sando

Foto: Jardar Grilstad

SPEIDERE I STORMEN

Litt dårlig vær stoppet ikke Melhus speidergruppe som var på tur til Vassfjellet i mars. Det var planlagt å ligge ute i lavvo, men de ble ikke satt opp – stormen ville nok ha tatt dem med seg. Det var likevel trivelig å være inne på speiderhytta, og det ble tid til å grave snøhuler og gjøre aktiviteter ute på tross av været. Til sammen var de 15 speidere fra 8 til 18 år på tur. Håkon Skarsem og Gøran Foss Belås var blant de tøffeste, de trosset stormen og gikk for å hente vann. Som du ser på bildet, så var det ganske så friskt ute.

Foto: Stig Persson, Østlandets Blad

STOR STEMNING PÅ SPILLPARTY

Speiderne i 1. Langhus er ikke bare ute i naturen, de arrangerer også spillhelg.
– Vi har dette hvert år. På høsten er det JOTA/JOTI, mens vi på våren har en ren spillhelg. Speiding handler ikke bare om skauen. Vi driver med alt, vi, sier leder Steinar Torgersen til Østlandets Blad. I tillegg til å spille data, var det også pizza og film.

ISKALDT FOR RISØRSPEIDERE OG -LEDERE

Når speiderne i Akland FSK i Risør har isbading på programmet, gjelder dette ikke bare speiderne, men også lederne. I februar badet til sammen tolv stykker, skriver Aust-Agder Blad.
– Vi hadde stort varmt bål å varme oss ved både før og etter dukkerten. Og hvis du lurer: jo da, vi lederne måtte bade, vi også, sier Terje Asdal. Og de gjør ikke dette bare for å være tøffe; målet er å få respekt for is og kaldt vann og å lære riktig pusteteknikk hvis man faller gjennom isen. En av dem som badet, var Sondre (bildet).

Foto: Terje Asdal

VAR SABOTØRER FOR EN DAG

Kan du tenke deg hvordan det var å kjempe mot tyskerne under andre verdenskrig, og hvordan det var å gjennomføre en stor sabotasjeaksjon uten å bli oppdaget? Det fikk speiderne og andre barn på Rjukan prøve seg på. Tungtvannsaksjonen er en av de mest berømte sabotasjeaksjonene under andre verdenskrig, hvor motstandsbevegelsen sprengte deler av Norsk Hydros fabrikk på Vemork for å hindre at tyskerne skulle lage tungtvann til produksjon av atomvåpen. Den 26. februar ble det markert at det er 70 år siden denne aksjonen skjedde, og da fikk speiderne og barn på Rjukan gå i sabotørenes fotspor. De fikk instruksjoner i kamuflasje, radiobruk, kart og kompass, og så gikk de ut for å sprenge fabrikken på liksom.
– Vi hadde også tyske vaktsoldater som vi måtte passe oss for. Dette var kjempemoro og litt skummelt, forteller gruppeleder Jørgen Sando.

Foto: Jørgen Sando

SPEIDEREN FOR SMÅ-SPEIDERE

Flokken i 17. Oslo Kampianerne og Tåsen speidergruppe har sett nærmere på medlemsbladet Speideren. De fikk blant annet spørsmål om hva de likte å lese, hva som var kjedelig og hva de ville ha mer av.

NYHET

Tekst og foto: Ragnhild Langeland

– Hvordan skal jeg klare å lese alle disse bokstavene? spør en speider, som synes det er altfor mye tekst med små bokstaver i Speideren.
– Tegneseriene burde være mer barnevennlige, jeg forstår ikke dem, sier en annen speider.

I flokken til både 17. Oslo Kampianerne og Tåsen speidergruppe fikk vi masse gode tips til hvordan Speideren bør være. Noe finnes allerede i bladet, men speiderne ønsker gjerne mer av blant annet tips, fakta, oppskrifter og tegneserier.
– Men hvordan ser drømmebladet ut, lurer vi på.
– Det har med godteri! All slags godteri! utbryter en speider.
– Jeg vil ha flere sider om én ting. Kanskje det kan stå om 10 ting i bladet, og ikke 1 000 forskjellige ting, tipser en speider om.

Å oppfylle godteriønsket ble litt vanskelig, men vi har prøvd å få med en del av de mange andre gode tipsene som kom på møtene med speiderne.

Hva?

Medlemsbladet **Speideren** har fra denne utgaven fornyet seg og nå får du som er mellom 6 og 10 år et helt eget blad med artikler som er tilpasset deg. Vi har også gjort bladet lettere å lese med større skrift og mindre tekst.

Dette vil speiderne ha mer av:

- Mer fakta og historie, for eksempel om forskjellige land og hendelser.
- Turtips
- Tips om bekledning
- Aktivitetstips
- Landsleiren
- Matoppskrifter
- Leker
- Skuespill
- Spørsmål og svar
- Tegneserier
- Morsomme ting å gjøre
- Intervjuer og saker om speidere på deres egen alder

Hva mener du?
Er det noe som mangler? Send en e-post til rl@speiding.no og si hva du vil ha mer av i Speideren.

Anna (f.v.), Astrid Marie og Ida i Tåsen speidergruppe kikker i Speideren.

Kjersti Aurora (t.v.) og Ylva forteller hva de vil ha mer av i Speideren.

Idun (f.v.), Selma og Elise leser i medlemsbladet.

BESØK LANDSLEIREN I SOMMERFERIEN

I sommer er det landsleir i Stavanger for alle speidere eldre enn 11 år, og det er ventet tusenvis av deltakere. Selv om du er for å ung til å delta, kan du besøke leiren med familien din og bo på familieleir eller hotelt.

NYHET

Tekst: Ragnhild Langeland Foto: Region Stavanger, Anders Myhr Nielsen, Audun Berdal og Carl-Frederic Salicath

Landsleirene er de største speiderleirene i Norge og arrangeres hvert fjerde år. Leiren varer en uke, alle bor i telt og patruljene lager sin egen mat. I sommer er det landsleir i Stavanger og det er planlagt mange spennende aktiviteter, blant annet skal speiderne gå til Preikestolen og de skal på haik.

Det skjer mye på en landsleir. Denne gangen skal speiderne blant annet på tur til Prekestolen og det kommer kjente artister som LidoLido, Envy og Hanne Sørvåg.

Hva?

Landsleiren blir arrangert hvert fjerde år, og i sommer er det i Stavanger det skjer fra 6. til 13. juli. For å være med på landsleir må du være 11 år eller eldre, men alle kan komme på besøk. Kanskje kan familien din legge sommerferien til stavangerområdet slik at dere kan besøke landsleiren?

Det blir også uforglemmelig åpnings- og avslutningsleirbål med kjente artister, som LidoLido og Envy. De skal lage topp stemning og fullt trøkk. I tillegg kommer Erik Solbakken, kjent fra bl.a. Barne-TV.

30 meter høyt

I midten av leiren skal det stå et stort tårn som er 30 meter høyt. Det er bygget av bare stokker, tau og treplugger. De tjukkeste stokkene har en omkrets på to meter, konstruksjonen veier 240 tonn, og det kommer til å gå med 40 000 meter tau i alle surringene! Det store tårnet ligger på det området som utgjør torget i leiren. Her vil det også bli leirradio, butikker, kafeer, pressesenter og mye annet.

Besøke leiren?

Ta med familien din og besøk leiren i sommer. Du kan enten bo i hotelt, som er akkurat som ordinært hotell, men i teltform, eller på på familieleiren i telt, bobil eller campingvogn.

Les mer om overnattings-muligheten på www.stavanger2013.no.

Hanne Sørvaag har skrevet landsleiren sin egen låt og nå er den innspilt sammen med speiderne Johannes Bøckmann, Mira Eine Foust, Anna Espevold, Ragnhild Dæhlen, Signe Eide og Lars Dahlgren.

Landsleiren i Stavanger har egen låt:

NÅ ER DEN KLAR!

Alle landsleire har hatt sine egne låter. Stavanger 2013 sin er laget av Hanne Sørvaag. Nå hun gleder hun seg til å fremføre den på åpningsleirbålet 6. juli.

Tekst: Ragnhild Langeland Foto: Carl-Frederic Salicath

Faktisk har Hanne Sørvaag selv vokst opp i Stavanger, ikke langt fra der leiren skal ligge. Hun har ikke vært speider, men ble veldig tent da hun fikk spørsmålet om å lage leirsangen til landsleiren i sommer. Nå er sangen spilt inn i studio i Oslo med hjelp av speidere fra hele landet, og Hanne gleder seg til å opptre foran tusenvis av speidere under åpningsleirbålet 6. juli.

Hvem?

Hanne Sørvaag er fra Stavanger og er en norsk og internasjonal låtskriver som du kanskje også kjenner fra «Skal vi danse» og «X-faktor» på TV2.

Se video fra innspillingen på www.stavanger2013.no

SPEIDERJOURNALISTENE:

PÅ STORTINGET

– Jeg synes kontoret hennes var litt rotete, og så hadde hun et trekkspill som hun hadde fått av artisten Jenny Jensen!

NYHET

Tekst: Ragnhild Langeland og Alexander Vestrum • Foto: Alexander Vestrum

Det forteller Elise Harwiss (9) etter at hun og Emir Derovich (17) har intervjuet Erna Solberg på Stortinget.

Beste og verste minne

– Det beste speiderminnet mitt er landsleiren i Seljord i 1974. Det å være borte en hel uke og dra på haik var spennende, forteller Erna. Men haik står også for de verste minnene, de gangene det begynte å regne.

– Og det har jo hendt noen ganger på Vestlandet! Av og til er det også litt vanskelig å finne flatt underlag. Du tror det er flatt, men så siger du nedover i den ene enden av teltet, og alle havner oppå hverandre. Da sover du ikke så godt.

Elise Harwiss og Emir Derovich fra 17. Oslo Kampianerne intervjuet Høyre-leder Erna Solberg på Stortinget.

Hvem?

Erna Solberg er leder for det politiske partiet Høyre og arbeider til daglig på Stortinget. Til høsten er det stortingsvalg, og Erna håper hun blir den nye statsministeren i Norge. Men før hun ble politiker, var det speideren som opptok tiden til Erna. Hun var nemlig speider i KFUK-gruppa Årstad 1 i Bergen.

«Bollemerket» var gøyest

Som speider likte Erna godt å ta merker, og konkurrerte gjerne om å ta flest mulig av dem.

– Jeg syntes at «bollemerket» var gøyere enn et par av de andre. Man måtte lære seg å lage seks forskjellige former for boller, og så å bake dem på bål, husker Erna.

I tillegg til å fortelle om speideren, viste også Erna Elise og Emir rundt på Stortinget.

– Jeg har vært på Stortinget seks ganger før, men Erna viste oss noen rom med gamle malerier som jeg ikke hadde sett tidligere. Og så var det morsomt å se kontoret til Erna, selv om det var litt rotete, sier Elise.

Fremtidens flagg ble plantet på havbunnen under Nordpolen.

ET FLAGG PÅ HAVETS BUNN

Fire speidere fra Norges speiderforbund og KFUK-KFUM-speiderne overrakte fremtidens flagg til et ekspedisjonsteam fra Greenpeace i april. Nå er flagget plantet på havbunnen under Nordpolen.

Tekst: Ragnhild Langeland

Det var ekspedisjonens fire ungdommer som fikk overrakt flagget fra de fire speiderne Thea, Margrethe, Eline Marie og Lise i april. En av ungdommene som var i Oslo var Ezra Miller som er en kjent skuespiller fra USA. Han har blant annet spilt i filmen «Vi må snakke om Kevin».

Flagget var tegnet av 13 år gamle Sarah fra Malaysia, og er en del av kampanjen «Save the Artic» som Greenpeace og jentespeiderforbundet WAGGGS samarbeider om. Den handler om å fortelle verden om farene som truer Arktis. Etter at Ezra og de andre hadde fått flagget, reiste de videre, og den 16. april plantet de flagget på havbunnen, fire kilometer under isen på Nordpolen.

Speiderne Margrethe, Thea, Eline Marie og Lise overrakte fremtidens flagg til ungdommene Kiera, Ezra, Renny og Josefine.

Nyhet!

149,-

Landsleir t-skjorter

Økologisk- og Fairtrade-merket

GANSKE IMPONERENDE QUITE IMPRESSIVE

2013 STAVANGER

speider-sport

www.speider-sport.no

Design: Iver Gjendem / Formtor AS • Foto: Birdy - Birgitte Henelde / Iver Gjendem • Speidermodeller: Sarah Helene Goveia, Sander Christofer Donjem, Magnus Mathisen og Tone Ødegaard

TEMA

ER DU EN HÅND-VERKER?

Håndverk betyr at du bruker hendene og enkle verktøy til å lage noe. Ofte er dette en ting du kan bruke eller pynte med.

Tekst: Ragnhild Langeland • Illustrasjon: Lise Larsen Kjelstrup

Hvis du er spesialist innen et håndverk, kalles du en håndverker. I dag kan du gå på skole og lære deg ca. 200 håndverksfag. Dette kan være for eksempel maler, blomsterdekoratør, skredder, murer, snekker eller gullsmed.

Speiderne er dyktige håndverkere. Du har sikkert laget noe av tre, leire, glass, tekstiler eller metall på et speidermøte? I dette nummeret av Speideren har vi laget noen aktivitetstips hvor du kan være håndverker og lage ulike ting. Sjekk ut de neste sidene!

Ser du hva slags håndverk Børre, Ulrikke og Jump har prøvd seg på?

TIPS

LAG EN TREBÅT

Våren er kommet og det finnes mange ting du kan finne på. Ved å lage en trebåt får du prøvd deg som håndverker.

Tekst og foto: Ina Storteig

Hvis dere er flere som lager en slik trebåt, så kan dere konkurrere om hvilken båt som går fortest eller lengst. Det er bare fantasien som setter stopper for hvor mange forskjellige typer du kan lage. Prøv båtene i et vann eller en bekk. Kanskje kan dere lage en trebåt på et speidermøte?

Du trenger:

- En planke
- Gummistrikk
- Tommestokk
- Spiker
- En liten flis

Tips: Det kan kanskje være greit med litt hjelp fra noen voksne.

Slik gjør du det:

Mål opp og sag til planken i den lengden du ønsker. Deretter lager du en spiss på den ene enden av planken og ett bredt hakk inn i planken på den andre enden.

For at gummistrikken skal sitte så godt som mulig og ikke skli av, kan det være lurt å sage et spor bakerst på båten, der strikken skal sitte. Fest strikken rundt akterenden (bak) av båten.

Hvis du ønsker kan du lage en liten hytte på båten. Finn ut hvor lang eller bred du ønsker hytta, og mål opp dette på en planke. Sag til og legg bitene der du vil ha dem før du spikrer delene sammen til en hytte.

For å lage en mast med seil kan du finne en liten pinne, feste på et hjemmelagd seil, og enten lime eller bore et hull til pinnen gjennom planken (båten).

Legg flisa i åpningen bakerst mellom strikken. Roter flisa rundt mange ganger slik at strikken blir stram. Slår flisa borti båten, må du gjøre flisa mindre eller lage en lengre åpning.

Nå er båten ferdig. For å gjøre den finere kan du spikre fast noen spikere foran og surre fast en tråd mellom spikrene, slik at du får et gelender. Du kan også male båten i en farge du ønsker. Kanskje det blir en sjørøverbåt?

TEMA

6 SPEIDERE OM SINE HÅNDVERKERKUNSTER

Speideren har vært på besøk hos Kjelsåsspeiderne for å høre om de er gode håndverkere. Vi har spurt:
1. Hva er det kuleste eller flotteste du har laget?
2. Hva er ditt beste speidertriks?

Tekst og foto: Ragnhild Langeland

Sebastian Exposito Ruud (8 år)

1. Jeg har laget en fallskjerm av papir, tråd og klesklype. Den lagde jeg på skolen for å lære hvordan ting flyr.
2. Jeg har ikke gått så lenge i speideren, så jeg vet ikke helt. Men kanskje det å lage trehytte til å ha opp i et tre i hagen.

Helena Margrete Fjellheim Moane (10 år)

1. Jeg har laget et tårn av papir. Og så er det kult det vi lager på speidermøtet i dag, nemlig et tårn med marshmallows og spagetti. Vi har først tegnet opp hvordan vi vil ha det, og så bygger vi det gradvis opp. Det er litt vanskelig å få til.
2. Jeg vet ikke helt. Men det er morsomt å gå i speideren og få bygge ting.

Andreas Berg Tysdahl (9 år)

1. Et tårn av papir og tape. Jeg lagde tårnet med trekanter, og så ble det høyere og høyere. Målet var at det skulle bli en meter høyt, og mitt ble en meter og en cm.
2. Mitt beste speidertriks er å ikke kutte rett av et tre, men på skrått. Det tar kortere tid å kutte skrått og treet blir bevart bedre.

Eleonora Lillevik (9 år)

1. En ting jeg synes var ganske bra som jeg laget en gang, var Big Bang i perler. Jeg hadde lyst å bygge noe stort, så jeg brukte fire store brett og perler, bare i fargen lilla. Jeg fikk litt hjelp, men gjorde mesteparten selv. Men det var litt stort og vanskelig å ta med hjem.
2. Speidertrikset mitt er hvordan du kan finne Nordstjernen på himmelen. Du finner først Karlsvogna, og så måler du fem ganger med fingeren din fra de to ytterste stjernene på Karlsvogna, og da finner du Nordstjernen.

Victor Beisland Hessevoldbakke (9 år)

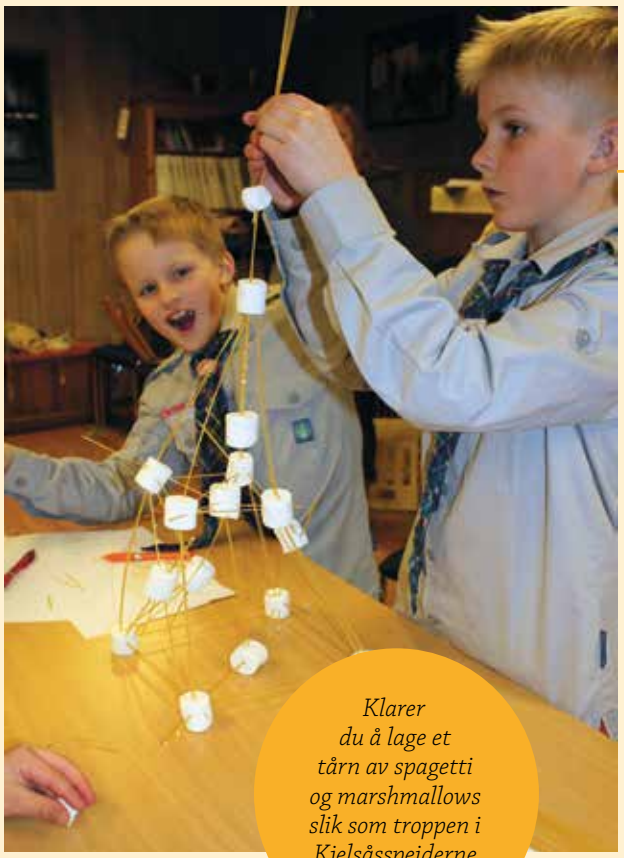

1. Det fineste jeg har laget er et lys med sølvtråd og perler rundt. Det lagde vi på et speidermøte. På skolen lagde jeg et tårn av papir og tape som ble en meter høyt. Og alle konkurrerte om hvem som hadde den mest stabile konstruksjonen og det fineste tårnet.
2. Mine beste speidertriks er alle knutene jeg har laget. Dobbelt halvstikk er for eksempel veldig lurt å kunne hvis man skal feste en båt. Jeg kan også hvordan man kan lage bord og stoler med tau og trepinner, og telt ut fra mange trepinner og presenning.

Simon Johannes Norheim (9 år)

1. Jeg har laget et bord uten spiker. Bordet er laget av to pinner som man fester med et tau og så legger man en plate oppå til slutt. Det ble ganske langt, ca. en meter langt og en meter bredt. Bordet lagde vi på et speidermøte for moro skyld. Men drar vi ut på tur, da kan vi få bruk for å lage et slikt bord.
2. Det å lage et bord av tau er ganske smart å kunne. Du kan lage mye forskjellig hvis du har med tau ute i naturen.

Klarer du å lage et tårn av spagetti og marshmallows slik som troppen i Kjelsåsspeiderne har gjort?

Lag tårn av spagetti og marshmallows

Tekst og foto: Ragnhild Langeland

Da Speideren var på besøk hos Kjelsåsspeiderne, holdt de på å lage hvert sitt store tårn av marshmallows og spagetti. Dette kan kanskje du og speiderne i flokken din også prøve dere på.

Du trenger bare marshmallows og spagetti, men det kan være lurt å planlegge hvordan tårnet skal bygges opp først. Det gjør du ved å lage en tegning av hvordan du tror det er best å bygge tårnet. For å gjøre det ekstra spennende kan du konkurrere med de i andre i flokken om å lage høyest mulig tårn.

BØRRE & ULRIKKE

MORO MED HAMMER OG SPIKER

Tekst: Karoline Tetzlaff B. Hauge • Illustrasjon: Lise Larsen Kjelstrup

Børre, Ulrikke og Jump hadde fått lov til å bruke alle materialrestene fra da foreldrene til Jump bygget på huset. De kunne bygge hytte i skogholtet bak huset til Jump hvis storebroren til Ulrikke, Ulfrikk ble med.
Det morsomste storebroren til Ulrikke visste, var nemlig å bygge ting.
– Det første vi må gjøre er å fordele arbeidsoppgaver. Jeg tror....
– Jeg vil sage! ropte Børre, før Ulfrikk rakk å fullføre hele setningen.
– Jeg vil hamre, kom det nesten like raskt fra Ulrikke.

Ulfrikk nikket før han fortsatte med det han egentlig skulle si.
– Jeg tror jeg gjør litt forskjellig, så kan jeg vise dere hvordan det skal gjøres hvis dere trenger hjelp til noe. Først må vi lære å sage og spikre riktig, så vi ikke mister noen fingre underveis.
Han tittet bort på Jump som så ned i bakken og tenkte dypt.
«Hva skal jeg gjøre da? Ulrikke hamrer og Børre sager, er det ikke noe for meg å gjøre da?» tenkte Jump, mens ørene hang triste ned på hver side av hodet.

– Vet dere hva? Vi mangler en ting. Vi har jo ingen prosjektleder! Alle store prosjekter som dette må ha en prosjektleder, som passer på at alt går som det skal og at alle har det de trenger, sa Ulfrikk.
– Det vil jeg være! ropte Jump så høyt han kan, mens han hoppet ivrig opp og ned så ørene flakset.

Etter et lite kurs i saging og spikring satte de i gang. Det første de måtte gjøre var å finne et passende sted for hytta de skulle bygge. I skogkanten sto det fire furutrær som dannet en nesten perfekt firkant.
– Vi bygger hytta i midten, så kan vi bruke trærne som støttebjelker, ropte Jump ivrig.
De bygget hele dagen, og naboene hørte lyden av hamring, saging og Jump som passet på at alt gikk som det skulle.
– Litt høyere opp Ulrikke, og planken må være litt lengre Børre, kunne de høre Jump si. Han hadde full kontroll. Han hoppet frem og tilbake mellom huset sitt og skogholtet med planker, spiker og alt annet de andre trengte.
– Dette blir jo litt som å bygge gapahuk det her, bare med planker i stedet for stokker og surringer, sa Børre mens de tok en pust i bakken med boller og saft.

Etter en hel helg og litt hjelp fra foreldrene til Jump var hytta ferdig. Åpne vinduer og døråpning, tak av bjelker og presenning, og mykt gress som gulv. Børre, Ulrikke og Jump var kjempefornøyde!

Ulfrikk så fornøyd på resultatet og sa:
– Senere kan dere bygge en benk til å sitte på, og kanskje lage gardiner, så blir det koselig hytte som dere kan bruke hele sommeren.
– Ja, med benk og bord kan vi bruke det som patruljehus, sa Jump og lyste opp over ideen.
Alle de andre nikket enig.
– Nå kan dere virkelig kalle dere selv for ekte håndverkere. Veldig godt jobbet! sa Ulfrikk stolt til vennene sine.

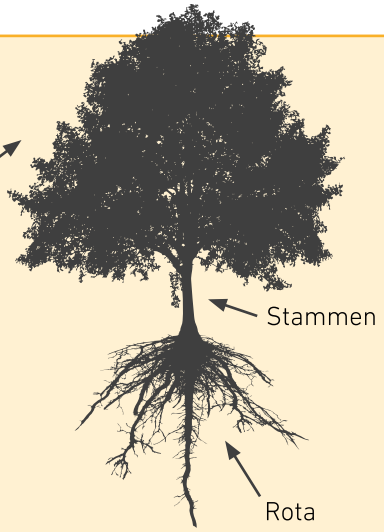

SAFT

BLI EKSPERT PÅ TRÆR

Om sommeren er det kjempefint å gå i skogen, høre på fuglesang og se på alle de ulike trærne. Visste du for eksempel at trær kan bli over 1 000 år gamle? Her kan du lære mer om trær.

Tekst: Ragnhild Langeland

Et tre består av rota, stammen, greiner, blader eller nåler og blomster, og alle de forskjellige delene på et tre har hver sin oppgave.

Rota ser du ikke, det er treets underjordiske del. Rota skal ta opp vann og annen næring til treet. Deretter kommer stammen. Den består av tre deler: Den innerste delen kaller vi kjerneved. Her er treet dødt, og kjerneveden sin eneste oppgave er å holde treet oppe. Den midterste delen er yteveden. Her blir vannet transportert fra rota og opp til bladene. Helt ytterst er barken. Den har flere oppgaver, blant annet beskytte mot uttørking, fysiske skader, sopp og insekter.

Greinene på treet skal gjøre treet større slik at bladene får mest mulig sollys. Bladene og nålene er treets egen produksjonsbedrift. Det er her fotosyntesen foregår, det vil si hvor vann og karbondioksid blir omdannet til sukker ved hjelp av klorofyll og sollys. Til slutt kommer blomstene på treet. De har i oppgave å gjøre slik at det kommer flere nye trær.

VISSTE DU AT?

- Trær kan bli over 100 meter høye og noen over 1 000 år gamle.
- I Norge kan granen bli 50 meter høy og eik kan bli 1 000 år gammel.
- Normalt dør trærne lenge før de når en slik høyde og alder.
- De vanligste årsakene til at trær dør er angrep av sopp og insekt, og felling på grunn av uvær eller hogst.

QUIZ

1. Hva viser årringene til et tre?
2. Hvilket land har et lønneblad i flagget?
3. Hvilket tre er vanlig å bruke som juletre?

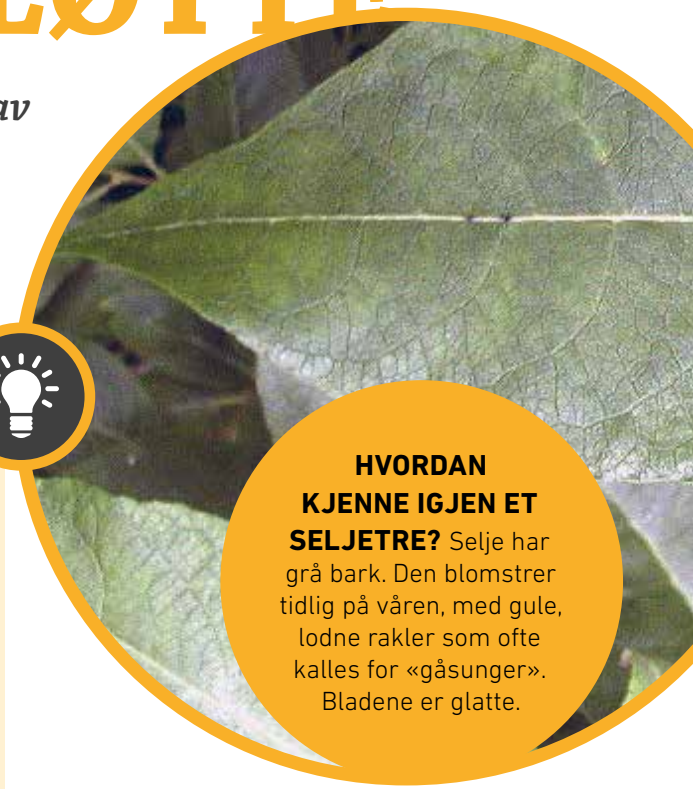
Svarene finner du på neste side.

TIPS

LAG SELJEFLØYTE

Av trær kan vi lage mye forskjellig. Mange av oss bor i hus som er laget av trær. Også de fleste møblene vi har er laget av trær. Her får du en oppskrift på hvordan du kan lage en seljefløyte.

Kilde: Speiderbasen

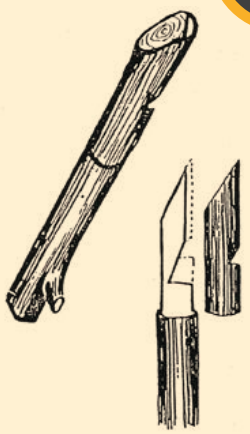

HVORDAN KJENNE IGJEN ET SELJETRE? Selje har grå bark. Den blomstrer tidlig på våren, med gule, lodne rakler som ofte kalles for «gåsunger». Bladene er glatte.

Våren og forsommeren er det riktige tidspunktet for å lage seljefløyte. Da inneholder trærne mye sevje. Bruk greiner fra selje eller rogn. Finn en passe tykk grein, litt mindre enn et kronestykke i diameter og med glatt jevn bark uten kvistarr.

Slik gjør du det:

1. Spikk til et munnstykke i den ene enden, snitt ut helt til åpningen, og ca. 5 cm innenfor snitter du barken, rundt hele diameteren.
2. Fukt barken, bank godt med knivskaftet, men ødelegg ikke barken. Vri forsiktig mellom munnstykke og barkesnitt, så løsner barken snart fra veden.
3. Skjær ut luftekanal fra munnstykket og frem til luftåpning. Noen mm fra denne skråskjæres ned i nesten hele tykkelsen.

Det kan være lurt å få litt hjelp av en voksen til å spikke og skjære ut fløyten.

4. Deretter skjæres et snitt rett ned i indre kant, og fløyten settes sammen igjen.
5. Spikk pinnen over et par tommer fra fløyteenden.

Trenger gruppen eller troppen din penger?

– Skal dere på tur eller leir?

– Trenger dere nytt utstyr?

Produktene fra dugnaden.no kan dere selge videre med fortjeneste på kr 100,- pr. salg.

Hos oss får dere høykvalitets toalettpapir og tørkeruller samt esker med meget god kaffe.

Gå inn på www.dugnaden.no og les mer om hvor lett vårt opplegg fungerer.

dugnaden.no

Rett svar på quiz om trær
1. Hvor gammelt treet er.
2. Canada
3. Gran og furu

TA MERKET

«GARTNER»

Våren er en fin tid for å forberede planter og hagen til sommeren. Ved å ta merket "Gartner" lærer du om planter og hvordan du skal passe på dem.

Dette må du gjøre:

1. Ha ansvaret for en hageflekk på minst 2 kvadratmeter, en blomsterkasse eller 2-3 potteplanter i minst tre måneder. Kjenn bruken av de vanligste hageredskapene. Fortell om hva som skjer.
2. Kjenn navnet på minst fire av de vanligste dyrkede busker, blomster eller grønsaker.
3. Plukk og si navnet på minst fire ugressplanter.
4. Få to av følgende til å spire og følg utviklingen:
   - En løk i sand, myrull, vann, torv eller jord.
   - En kastanje eller et kornfrø i vann, sand, torv eller jord.
   - Sennep, erter, karse eller bønner på flanell/ bomull.

Tekst og foto: Ragnhild Langeland

Så blomstererter

Blomstererter er en enkel og fin blomst som du kan plante i mai og som blomstrer om sommeren.

Blomsterert er en urt i erteblomstfamilien. Blomstene blir store og lukter godt. De er i forskjellige farger, og plantene kan bli 1,5 til 2 meter lange. Frøene kan du så i mai.

Slik gjør du det:

1. Så 1-2 frø i en potte med fuktig jord. Du kan også bruke avskårne melkekartonger. Pass på at det er mellomrom mellom frøene og at de plantes 2 cm ned i jorden.
2. Sett potten i romtemperatur og gi vann regelmessig. Frøene spirer ca. to uker etter såing.
3. Du kan plante blomsterertene ute når faren for nattefrost er over. Du kan også så frøene direkte der planten skal vokse ute, men da vil blomstringen starte senere. Etter hvert som blomstene vokser, bør de få noe å klatre i, for eksempel et gjerde.

Tips: La frøene ligge et døgn i vann før du sår dem, da spirer de fortere.

LEK

LYTTENDE ULV

Hvis du tar deg en tur ut i skogen om våren og sommeren, vil du høre mange forskjellige lyder. Lek «Lyttende ulv» og lær deg å lytte til de mange lydene.

Denne leken kan du gjøre sammen med de andre speiderne i gruppa di eller sammen med familie eller venner.

Finn et område i naturen der du er sikker på å høre flere forskjellige lyder. Ta med skrivesaker og papir. I løpet av tre minutter skal du og de andre lytte etter lyder som dere hører ute i naturen. Det kan være f.eks. vinden som suser i trærne, fugler, en elv og lignende. Når tiden er ute, skriver du ned det du har hørt.

Visste du at?

- Om våren synger småfuglene i naturen, ikke for å imponere oss mennesker, men for å trekke til seg en make (kjæreste), eller bare varsle andre fugler om at et reirsted er opptatt.
- Fuglekvitteret begynner ofte tidlig i mars, og fortsetter et godt stykke inn i hekkesesongen. Det intense fuglekvitteret er spesielt på våren, da småfuglene er travle med reirbygging, egglegging, ruging og mating av ungene etter at de er klekket.

Vinn flott speiderkniv

PREMIEQUIZ

Finn riktige svar på spørsmålene i quizen ved å lese bladet, og vær med i trekningen av en flott speiderkniv. Svarfrist er 15. august.

Mange svarte riktig på premiequizen i forrige utgave. Tre heldige vinnere får en Speiding kler meg-lue og et Alltid beredt-refleksbånd.
Magnus Mork Mulvik, Kristiansund
Hanna Davidsen, Torød
Emma Rønning, Kristiansand

1. Hvor gammelt kan et tre bli?
○ 1 000 år ○ 100 år ○ 500 år

2. Hvilket parti er Erna Solberg leder for?
○ Arbeiderpartiet ○ Venstre ○ Høyre

3. Hva lager Børre, Ulrikke og Jump?
○ Trehytte ○ Fuglekasse ○ Båt

4. Hva heter artisten som har skrevet landsleirsangen?
○ Marit Larsen ○ Hanne Sørvaag ○ Maria Mena

4. Hvor mange år er det siden Tungtvannsaksjonen på Vemork skjedde?
○ 50 år ○ 70 år ○ 60 år

5. Hvor høyt blir tårnet på landsleiren?
○ 30 meter ○ 40 meter ○ 50 meter

6. Hvor er fremtidens flagg blitt plantet?
○ Nordpolen ○ Nord-Norge ○ Sydpolen

7. Hvem sin kokebok er matoppskriften i bladet hentet fra?
○ Eyvind Hellstrøm ○ Ingrid Espelid ○ Mona Halvorsen

8. Hva laget Kjelsåsspeiderne tårn av?
○ Spagetti og marshmallows ○ Spagetti og bomull ○ Spagetti og papir

Navn:.....

Adresse: .....

.....

Postnr./sted: .....

Telefonnummer: .....

E-post: .....

KLIPP UT SIDEN OG SEND TIL:
Norges speiderforbund, Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo.
Merk konvolutten med «Speideren»

VITSER OG GÅTER

Hva er verre enn å finne en mark i et eple du nettopp har tatt et bit av?
Svar: Å finne en halv mark.

Hva er det som fyller et helt hus og er mindre enn en mus?
Svar: Sneglen

Hvilket dyr er det tristeste i skogen?
Svar: U-gla

Jeg kan gå opp og ned uten å bevege meg. Hva er jeg?
Svar: Temperaturen

Hva er det som blir større og større jo mer vi tar av det?
Svar: Hullet

Jeg er tre bokstaver lang. Jeg kan ses på himmelen. Jeg er havet og jeg er sjøen. Kan du gjette hva?
Svar: Blå

En mor hadde tre sønner. Den ene het Einar, den andre het Finn og den tredje het Steinar. En dag ropte moren dem inn til middag:
- Einar Finn Steinar!

Moren:
Jeg er så stolt av sønnen min. Han er bare tre år og kan si navnet på et flyselskap baklengs.
Venninnen: Hvilket flyselskap er det da?
Moren: SAS

Lille Ole: - Mamma, mamma kan jeg slippe å gå på skolen i dag? Jeg er så dårlig.
Mor: - Hvor er du dårlig?
Lille Ole: - På skolen.

Send inn tegninger!

Liker du å tegne? Speideren vil gjerne vise tegninger som du har laget! Tegn hva du gjorde på siste speidermøte/tur, eller hva som er det morsomste du vet å gjøre i speideren. Eller kanskje lager du tegneserier som handler om speideren? Send tegningen eller tegneserien din inn til Norges speiderforbund, postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo, og merk konvolutten med «Speideren». Kanskje er det nettopp DIN tegning som kommer på trykk i neste nummer!

TEGNESERIER

SPEIDERMAT

INNBAKT PITABRØD PÅ BÅL ELLER GRILL

Mona Halvorsen har tidligere besøkt speiderne i Follo krets for å gi dem inspirasjon og gode tips til matlaging. Her er hennes oppskrift på innbakt pitabrød på bål eller grill.

Tekst og foto: Christopher Dambakk

Mona Halvorsen er kjent som både musiker og redaktør, men hun er også glad i å lage mat og har en bestemt matfilosofi: Det meste skal ikke ta mer enn en halvtime, og alt skal tilberedes fra bunnen. Da hun besøkte speidere i Follo krets, sa hun:
– Jeg hørte at speiderne er så glade i å «pyre». Bruk disse evnene nå dere lager mat også. Rot rundt i glørne og snu maten ofte.

Du trenger:

1 pakke pitabrød
1 pakke kokt skinke
1 baconost eller annen smøreost du liker
1 glass dijonsennep
1 pakke fersk spinat (frossen kan i nødsfall brukes)
2 tomater
Gulost i skiver
1 rull aluminiumsfolie

Sånn gjør du det:

1. Ta en saks eller en kniv og del opp pitabrødet i to slik at du får en topp og en bunn.
2. Smør godt med dijonsennep på begge "lokkene". Smør deretter baconost på begge.
3. Legg på 1 skinkeskive og 1 osteskive på hver.
4. Legg deretter 4-5 blader med spinat og 2-3 tomatskiver på det ene lokket.
5. Sett begge delene sammen og pakk pitabrødet inn i aluminiumsfolie. Pakk inn tre ganger utenpå hverandre slik at du får litt luft mellom lagene. Da brenner du ikke brødene ved grilling på bål eller grill.
6. Brødet kan legges rett på glørne, men må snus ofte.

Tips: Du kan gjøre klart pitabrødet med innhold kvelden før du skal på tur.

Hvem?

Oppskrift fra «Monas kokebok – godsaker med guts»:

INFORMASJON TIL FORELDRE

Ny i speideren?
Er barnet ditt ny i speideren, og du er usikker på hva som trengs av utstyr? Snakk med lederen i den lokale speidergruppa di. Han/hun vil vite hva som kreves av utstyr der dere bor.

Speiderens egen butikk
Speider-sport er Norges speiderforbunds egen butikk. Den finner du på Internett, på www.speider-sport.no. Her finner du alt av speiderklær og utstyr, blant annet speiderdrakten.

Speiderne er på nett
Norges speiderforbunds nettside er www.speiding.no. Her finner du blant annet kontaktinformasjon til forbundskontoret og informasjon om medlemskap og forsikringer. Følg oss gjerne også på Facebook: www.facebook.com/speiderforbund

Mange grupper har også egne nettsider, spør lederen i speidergruppa di!

MEDLEMSINFORMASJON

Som medlem i Norges speiderforbund har du bestemte rettigheter, muligheter og plikter. På denne siden har vi samlet en del praktisk informasjon knyttet til ditt medlemskap.

MEDLEMSFORDELER
- Mange nye venner
- Unik praktisk kunnskap
- Tilbud om å delta på en av landets beste ledertreninger
- Mange flotte opplevelser på møter og turer
- Medlemsbladet Speideren for din aldersgruppe 4 ganger i året
- Rabatt på leie av flotte speidereiendommer og speiderbåter
- Gratis medlemsskap i Norske Vandrehjem, se www.kampanje.hihostels.no/speiderforbundet
- Ulykkesforsikring som gjelder på reise til og fra og under alle aktiviteter i regi av gruppe, krets eller forbund

MEDLEMSKONTINGENT
Å drive godt speiderarbeid er ressurskrevende og hadde ikke vært mulig uten den enorme innsatsen fra alle våre frivillige ledere. Men vi er også avhengig av betydelig økonomisk støtte fra stat og kommune. Størrelsen på denne støtten er avhengig av hvor mange registrerte medlemmer Norges speiderforbund har, det vil si medlemmer som har betalt medlemskontingenten. Betal kontingenten innen betalingsfristen. Da unngår du betalingspåminnelsen. Alle speidere får medlemskort. For at medlemskortet skal bli gyldig må du huske å krysse av for «Kvittering tilbake» eller «Oblat for medlemskort» ved betaling over Brevgiro eller via Nettbank. Du får da tilsendt en oblat fra banken som skal festes på medlemskortet. Sjekk at du betaler til riktig kontonummer.

MEDLEMSNUMMERET DITT
Alle medlemmer har et seks-sifret medlemsnummer. Nummeret står på kontingentgiroen, medlemskortet og sammen med adressen på baksiden av Speideren. Nummeret skal blant annet oppgis ved henvendelser om endring av medlemsinformasjon. Ønsker du å melde deg ut av speideren må du si i fra til din lokale leder og/eller sende en e-post med navn og medlemsnummer til nsf@speiding.no.

NORGES SPEIDERFORBUND
BESØKSADRESSE:
St. Olavs gate 25, 0166 Oslo
Postadresse:
Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no
www.speiding.no

TIPS

SPEIDERE PÅ KON-TIKI

Visste du at hele det norske mannskapet på Kon Tiki var speidere? Speiderferdighetene kom godt med ute på Stillehavet. Nå kan du se filmen på DVD.

Tekst: Ragnhild Langeland Foto: Fra Kon-Tiki-filmen

Thor Heyerdahl har selv fortalt at de så tilbake på speidertiden som noe stort og viktig.

– Da jeg i 1927 avla speiderløftet og ble opptatt i Ørnepatruljen hjemme i Larvik, begynte jeg på noe som kom til å bety mye for meg senere i livet. Speideren vekket for alvor naturgleden og forskertrangen i meg, forteller Thor Heyerdahl i 50-års beretningen til Norsk Speider-gutt-Forbund.

Flytende leir

Kon-Tiki-ferden har Thor selv sagt var som en flytende leir:

– I planlegging og gjennomføring var vi en god speiderpatrulje som gikk til oppgavene, og som ikke ga opp for vanskelighetene. Det var disiplin, kameratskap, samarbeid – og hyggelige «leirbål» på flåten om kvelden.

I fjor kom en ny film om Kon-Tiki-ferden. Selv om den nye filmen er litt mer dramatisk enn ekspedisjonen var, forteller den mye om livet på ferden over Stillehavet. Filmen ble også nominert til Oscar. Aldersgrensen er 7 år.

